

Beslispunt(en)

1. Kennis te nemen van de impact van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen

Inleiding

In de bestuursvergadering van 3 oktober 2022 bent u op hoofdlijnen geïnformeerd over de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). In dit bestuursvoorstel wordt onder 1) (nogmaals) nader toegelicht wat de impact van de wijziging van de Wgr op de ODR is en onder 2) op welke wijze de implementatie wordt voorbereid.

1. Impact van de gewijzigde Wgr

De Wgr is op 1 juli jl. in werking getreden. Doel van de wijziging is om de democratische legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen (GR-en) en de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden te versterken. Alle GR-en moeten door deze wetswijziging gewijzigd worden en zo ook die van ODR. De GR van ODR wordt bij besluit van de deelnemende bestuursorganen gewijzigd.

De wetgever geeft twee jaar de tijd aan samenwerkingsverbanden op basis van de Wgr om hun regeling te wijzigen. Dit betekent dat de wijziging van de regeling uiterlijk op 1 juli 2024 moet zijn geïmplementeerd. Er zijn echter een aantal wijzigingen die direct in werking treden. Welke wijzigingen dit zijn wordt hieronder beschreven.

1.1. *Besluitvorming*

Door de wijziging van de Wgr krijgen de gemeenteraden op twee manieren de mogelijkheid tot het uitbrengen van een **zienswijze**. De eerste mogelijkheid is bij **wijzigen of uittreden** van een GR waaraan de raden niet zelf deelnemen. Dit is naast het al bestaande toestemmingsvereiste waardoor een wijziging van een dergelijke GR twee keer aan de raden dient te worden voorgelegd. De eerste keer voor een zienswijze en de tweede keer voor het verlenen van toestemming aan het college en evt. ook burgemeester.

De mogelijkheid tot het geven van een zienswijze bij collegeregelingen (zoals ODR) treedt direct in werking. Dit betekent dat wanneer de GR wordt gewijzigd voor de implementatie van de Wgr de gemeenteraden direct de mogelijkheid krijgen om hun zienswijze in te dienen. Bij gemengde regelingen, waaraan raden zelf deelnemen, geldt deze nieuwe procedure niet (zie art. 1, lid 2, Wgr) nu de raden daar sowieso al betrokken waren bij het besluitvormingsproces.

De tweede mogelijkheid voor de gemeenteraden is om **zienswijze in te dienen voorafgaand aan besluiten**. Dit is nu ook al mogelijk. Echter door de wijziging van de Wgr worden GR-en gestimuleerd om expliciet in de regeling op te nemen over welke besluiten raden vooraf zienswijze(n) kunnen geven. Dit naast de verplichte mogelijkheid tot het indienen van zienswijze over de begroting. De betreffende besluiten die in een regeling zijn opgenomen moeten altijd aan de raden voor zienswijze worden voorgelegd. Wanneer het Algemeen Bestuur (AB) kiest om niet mee te gaan met de ingediende zienswijze dient het Dagelijks Bestuur (DB) hier gemotiveerd reactie aan de betreffende raad op te geven. De raden zijn niet verplicht om een zienswijze in te dienen wanneer dit in de regeling is opgenomen.

1.2. *Gemeenschappelijke adviescommissie*

De gewijzigde Wgr kent de mogelijkheid om een gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen. Een gemeenschappelijke adviescommissie bestaat uit raadsleden van de deelnemende gemeenten¹ en kan het AB van advies voorzien, de besluitvorming van de raden tot de regeling voorbereiden of de raden van advies voorzien. Raden kunnen gezamenlijk een verzoek tot instellen van zo'n commissie indienen bij het AB. Het AB is

---

¹ Het is niet verplicht om uit alle raden raadsleden voor te dragen om deel te nemen aan de commissie. Alle raden dienen echter wel in te stemmen met het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie.

verplicht om op dit verzoek in te gaan. De bevoegdheden, taken en werkwijze van de commissie worden vastgelegd in een besluit van het AB, nadat de raden in gelegenheid zijn gesteld om wensen en bedenkingen te uiten.

1.3. Participatie inwoners en belanghebbenden

In elke GR dient door de gewijzigde Wgr opgenomen te worden hoe inwoners en belanghebbenden betrokken worden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid van de regeling. Op welke wijze de participatie vormgegeven moet worden is niet in de gewijzigde Wgr opgenomen. Het is verplicht om in de regeling op te nemen hoe inwoners en belanghebbende kunnen participeren.

1.4. Wijziging van de termijnen

De gewijzigde Wgr brengt ook een procedurele verandering mee met betrekking tot de P&C- cyclus. De veranderende termijnen treden direct in werking, dus al bij de begroting van 2024 en de jaarrekening van 2023. In onderstaand overzicht zijn de data opgenomen die voor en na de wetwijziging van toepassing waren en zijn.

Handeling	Uiterste datum voor 1 juli 2022	Uiterste vanaf 1 juli 2022
Dagelijks bestuur zendt algemene financiële en beleidsmatige uitgangspunten aan raden	15 april	30 april
Dagelijks bestuur zendt ontwerpbegroting aan raden	8 weken voor aanbidding aan het algemeen bestuur	12 weken voor aanbidding aan het algemeen bestuur
Raden kunnen zienswijzen indienen bij het dagelijks bestuur over de begroting	8 weken na aanbidding door dagelijks bestuur	12 weken na aanbidding door dagelijks bestuur
Dagelijks bestuur zendt vastgestelde begroting aan gedeputeerde staten	Binnen 2 weken na vaststelling, maar vóór 1 augustus	Binnen 2 weken na vaststelling, maar vóór 15 augustus
Dagelijks bestuur zendt voorlopige jaarrekening naar gemeenteraden	15 april	30 april
Dagelijks bestuur zendt vastgestelde jaarrekening aan gedeputeerde staten	Binnen 2 weken na vaststelling, maar vóór 15 juli	Binnen 2 weken na vaststelling, maar vóór 15 juli

1.5. Overige wijzigingen

De volgende elementen dienen daarnaast ook opgenomen te worden in de regeling:

- Evaluatie: de wijze waarop de regeling wordt geëvalueerd.
- Vermogen bij uittreding: de gevolgen op het vermogen van de regeling bij uittreding.
- Actieve informatieplicht: de wijze waarop het AB actief informatie deelt met de gemeenteraden die zij nodig hebben voor het uitoefenen van hun functie.

1.6. Samenvatting

Samenvattend vraagt de wijziging van de Wgr keuzes over:

- de besluiten waarop raden zienswijze uit kunnen oefenen;
- het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie;
- de wijze waarop inwoners en belanghebbende worden betrokken;
- de wijze waarop de gewijzigde termijnen op haalbare en werkzame manier worden geïmplementeerd voor zowel RR als de deelnemende gemeenten;
- de wijze van evaluatie;
- de gevolgen voor het vermogen bij uittreding.

2. Implementatie wijze van de gewijzigde Wgr

2.1. *Regionaal proces*

Voor het maken van bovenstaande keuze wil de ODR in gezamenlijkheid optrekken met andere samenwerkingsverbanden in de regio Rivierenland. Op dit moment wordt er een regionale procesmatige aanpak ontwikkeld. Deze aanpak zal worden voorgelegd aan alle directeuren van de samenwerkingsverbanden en de griffiers van de deelnemende gemeenten. Wanneer hier zowel onder de directeuren als de griffiers voldoende draagvlak is, wordt het plan van aanpak ter instemming voorgelegd aan alle (algemeen) besturen van de samenwerkingsverbanden.

Het gezamenlijk optrekken biedt voor alle betrokkenen kansen. Het creëert overzicht en voorkomt onduidelijkheid bij de raden, voorkomt bestuurlijke en administratieve drukte, draagt bij aan eenduidige uitgangspunten bij keuzemogelijkheden binnen de Wgr en zorgt overall voor proces efficiency.

Bij de totstandkoming van het plan van aanpak worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De wijziging dient te passen bij het karakter van de eigen organisatie.
- De wijziging is gericht op het versterken van de democratische legitimiteit en niet enkel op het implementeren van de wijziging van de Wgr.
- Er wordt in de regio samengewerkt waar kan en maatwerk toegepast waar nodig.

2.2. *Besluitvormingsproces*

Doordat de gemeenteraden een zienswijze kunnen uitbrengen over het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling duurt het proces tot wijzigen van de regeling langer dan voorheen. Hieronder is in een tijdlijn weergegeven hoe het proces eruitziet. De gewijzigde regeling moet uiterlijk op 1 juli 2024 zijn gepubliceerd.

Beoogd effect

Het versterken van de democratische legitimiteit van samenwerkingsverbanden op basis van de Wgr en het adequaat implementeren van de gewijzigde Wgr.

Communicatie

Er wordt op dit moment gewerkt aan een plan van aanpak voor een regionaal proces. Dit plan van aanpak wordt naar verwachting eind dit jaar aan het AB aangeboden.

Financiën

Voor het implementeren van de Wgr wordt ernaar gestreefd om een regionaal proces in te richten. Hiervoor is regionale procesbegeleiding en coördinatie nodig. Er is een offerte opgevraagd bij een specialistisch bureau dat de regionale organisaties en onze gemeenten goed kent.

Het regionale proces zal naar verwachting worden betaald door de 10 organisaties gezamenlijk wat neerkomt op een bedrag van circa 10.000 euro exclusief BTW per GR. Waar nodig en passend wordt regionaal het solidariteitsprincipe toegepast. Er is echter ook aandacht voor het eigen karakter van de GR en daarmee op de impact van de wijzigingen op onze organisatie en onze GR-tekst. Naast het regionale proces, wordt er per GR

gekeken naar de specifieke kenmerken en de tekst per regeling. Ook in dit deel van het proces kan het bureau ondersteuning bieden. De kosten die gemoeid zijn met het maatwerkdeel, worden separaat in rekening gebracht per GR en zijn nog niet bekend.

Bijlagen

N.v.t.